

TÓTH GÖDRI IRINGÓ

AHOL A CSILLAGOS ÉG SEM HATÁR: FILMMUSTRÁK CANNES-TÓL ERDÉLYIG

Manapság kis szerencsével jól be lehet táblázni a Riviérán töltött napokat, reggel nyolc és éjfél (vagy éjjel két óra) között „ideális” esetben öt-hat filmet is meg lehet nézni naponta.

Évente több ezer (3500 körül lehet a szám) filmfesztivált rendeznek Aspentől Szarajevón át (Delta)Szentgyörgyig. A filmfesztiválok egyszerre szólnak versengésről, szórakozásról, művelődésről, valamint a film(művészet) iránti rajongásról és elköteleződésről. Persze a fesztiválok ezzel együtt is nagyon különbözőek lehetnek: vannak fényűzőek, sznobok és elitisták, nonkonformisták, hippiknek vagy épp hipsztereknek valók, nagy múltúak, hagyományosak és fiatal szárnypróbálgatók. Személyes tapasztalatokkal átszótt fesztiválkörkép következik egy filmrajongó újságíró bilentyűzetéről.

■ Kézenfekvő lenne azzal kezdeni, hogy a film-történet első filmfesztiválját 1932-ben Velencében rendezték meg, majd felvázolni, hogyan születtek meg, fejlődtek, értek be a leghíresebb ilyen jellegű rendezvények, a cannes-i, a berlini, a moszkvai, a locarnói, a Karlovy Vary-i filmfesztivál, ám az (elsősorban) erdélyi közönségnek írt cikkben az első mondat az kell hogy legyen: filmfesztiválok tekintetében szerencsések vagyunk.

A kolozsvári TIFF, azaz a Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál immár 22 éve évről évre betekintést enged a „nagy” fesztiválok hangulatába, a kincses városba vonz olyan világsztárokat, akik például a francia Riviéra vörös szőnyegén is végigsétáltak (Alain Delont, Sophia Lorent, Catherine Deneuve-öt, hogy csak néhány nevet emeljek ki), illetve minden évben exkluzív betekintést enged az azévi filmes termésbe, a fesztiválon feltűnő filmek általában csak hónapok-

kal később kerülnek moziforgalmazásba, esetleg streamingszolgáltatók kínálatába. Másfelől a TIFF nagy előnye, hogy nyitott a nagyközönség előtt, azaz nemcsak a filmes szakma nagygúyi, a versenyfilmek stábjai és a sajtó jut el vetítéseire, hanem tulajdonképpen bárki vásárolhat jegyet, ha megnézne egy filmet. És bár Erdélyben a TIFF a filmfesztiválok Mount Everestje, azért akad még mellette kiemelkedő látni-, nézni való, gondoljunk csak az ASTRA dokumentumfilm-fesztiválra vagy a sajátosan erdélyi magyar Filmtettfesztre.

Aranykor és fesztiváletikett

■ A filmfesztivál kifejezés hallatán az ember hajlamos (csak) a leghíresebb fesztiválok pompájára és csillogására gondolni, luxusautókra, neves divattervezők egyedi ruhakölteményeire, vakuvillogásra, pezsgőspoharak koccanására (és kevésbé a filmekre). Nem véletlenül.

Egyesek szerint az első filmfesztivál a Lumière testvérek egy 1898-as filmvetítése volt, amit Monacóban rendeztek. Bár a mai értelemben véve nem igazán tudjuk fesztiválnak tekinteni a filmtörténet úttörőinek próbálkozását (hiszen a filmfesztivál megnevezés olyan rendezvényt takar, ahol egy vagy több helyszínen több napon át sorozatosan zajlanak filmbemutatók, vetítések), a helyszín szépen beleillik a legrangosabb, hagyományos fesztiválok sorába: Velence, Cannes, Locarno, Karlovy Vary, amiket a filmen kívül más is összeköt, mégpedig a fényűzés és az elegancia.

A velencei „mustra”, azaz a Mostra Internazionale d'Arte Cinematografica della Biennale di Venezia, ahogy olasz neve is sugallja, eredetileg biennálé volt, alapítása a náci párthoz, illetve Mussolini köréhez kapcsolódik, így történetének első két évtizedében vásznain nagy szerepet kaptak a német és az olasz propagandafilmek is. A helyszín nem véletlen, hiszen az olasz mozi ekkoriban mondhatni első fénykorát élte – bár minőségileg nem ez az olasz filmgyártás legkimagaslóbb évtizede, mennyiségileg igencsak figyelemre méltó a termés, illetve az sem mellékes, hogy technikailag is naprakészek voltak: Olaszországban a harmincas években már hangosfilmeket készítettek.

Velence, illetve a fesztivál hamar túlnőtt a propagandán, a negyvenes évek végén és az ötvenes években már a sztárok olyan „gyülekezőhelye” volt, amely minden filmrajongó álma lehetett: képzeljük csak, amint a mezítlásas Sophia Loren a Lidó homokjában sétál, miközben Claudia Cardinale egy csónakról, Gina Lollobrigida pedig egy itáliai palazzo teraszáról integet a paparazzóknak, Kirk Douglas meg épp egy rajongó hasát dedikálja, aki az akkor nemrég divatba jött kétrészes fürdőruhát visel (valós korabeli fotókat idéztem).

Az elsők közé tartozik az először hivatalosan 1947-ben megrendezett Cannes-i Nemzetközi Filmfesztivál is (amelynek gyökerei az 1930-as évek nyúlnak vissza). Ez a fesztivál a csillogás helye, ahova kevesek nyerhetnek betekintést, hiszen a nagyközönség előtt zártak a kapui, ide csupán a sztárok, a szakma, a sajtó, na meg néhány szerencsés helyi és filmrajongó fiatal nyerhet betekintést (utóbbiak csak néhány éve). Cannes vörös szőnyegére ma is csak öltönyben, frakkban, estélyiben lehet lépni, sőt néhány éve még a magas sarkú cipő is kötelező elem volt a hölgyek számára (különböző botrányok nyomán enyhült a szigor). Cannes a francia Riviéra egyik legelőkelőbb nyaralóhelye, amelynek szállodái a fesztivál idejére szinte elérhetetlenné válnak, a szobákat aranyáron mérik, olyan is akad amelynek ára éjszakánként 12 ezer euró (sőt az

Airbnb szállásfoglaló oldalon is találunk olyan egyszobás „apartmant”, amely egy fő részére egy fesztiváléjszakára 5000 euró). És mégis a cannes-i filmfesztivál ezreket, tízezreket vonz: nemcsak azokat, akik reggeltől estig fogyasztják – megrágnak és megemésztik a filmipar néha gyomorforgató, máskor katartikus filmújdonságait –, hanem azokat is, akik csak reménykednek és várnak. Ők a közel két hétig zajló fesztivál minden estéjén várják, hátha megpillantják valamelyik világsztárt, „összefutnak” egy hírességgel a helyi Chanel üzletben. Ha már a Chanelt emlegettem, meg kell jegyezni, hogy Cannes szemtelenül felvágós: míg a legtöbb nagyvárosban a luxusmárkák kirakataiban nem kérkednek az árakkal, a Riviéra „elit” közönségének minden elérhető, a 60-80 ezer eurós darabok ára is ott virít a ruhák mellett – kis betűkkel, álszerűen. És akik ezeket a ruhákat megveszik, azoknak a jachtja ott horgonyoz közvetlenül a fesztiválpalota mellett, s néha Monte Carlóba, Monacóba is átruccannak – például a Forma-1-es futamra, amelyet hagyományosan a filmfesztivál második hétvégéjén szerveznek meg a törpeállamban (éppen azért, hogy a filmfesztivál hírességei részt vehessenek a sportrendezvényen is).

És egy pillanatig se higgyük, hogy mindez századunk gyümölcse, Cannes már a huszadik században is csillogott, sziporkázott: Grace Kelly hercegnőtől a Rolling Stonesig mindenki megfordult itt.

Cannes saját szemmel

■ Persze a fesztiválnak (sok) más arca is van, hisz vannak elkötelezett filmrajongók – amilyen jómagam is vagyok –, akiknek a tíznapos rendezvény kevés alvást, kevés evést és sok, lehetőleg sok-sok filmet jelent. Kevés alvást és sok stresszt, mert bár néhány éve online lehet igényelni a jegyeket a cannes-i filmfesztivál vetítéseire (hiába a sajtó- vagy bármilyen más akkreditáció, a belépéshez jegy is kell), és nem kell akár órás sorokat kiállni (néha sikertelenül), hogy a szerencsés fesztiválózó megnézhesen egy adott filmet, de ma sem egyszerű a folyamat, reggel hétkor (amikor „nyit” a rendszer) álmosan kell reménykedni, hogy hátha elég gyorsan kattint az ember, hogy bejusson a kiszemelt vetítésre. Manapság kis szerencsével jól be lehet táblázni a Riviérán töltött napokat, reggel nyolc és éjfél (vagy éjjel két óra) között „ideális” esetben öt-hat filmet is meg lehet nézni naponta. Filmtúladagolás a javából, három nap után már enni is elfelejt az ember – ami nem is akkora „probléma” a helyi árakat figyelembe véve. De Cannes-nak van egy nagy előnye is: itt nem lehet nagyot csalódnai – vannak egész jó filmek, jó filmek, nagyon jó filmek, de a felhozatal messze áll a Film 4 csatorna és a Netflix bugyraitól. Vannak meghökkentő filmek, olyanok, amelyek nem tetszenek mindenkinek, de „szenny” nagyon ritkán akad.

A cannes-i filmfesztivál azt is jól megmutatja, hogy mekkora különbség van filmrajongás és rajongás között, hiszen a díszbemutatóknak helyet adó híres Lumière Színházban nemritkán látni olyan nézőket, akik a vörös szőnyeges bevonulás, néhány titokban elkattintott szelfi és néhány életlenségig nagyított „sztárfotó” után, a film megkezdését követő első percekben ki is sunnyognak a teremből. A film nem érdekli őket. Ezek azok a rajongók, akik képesek órákig szobrozni a Majestic Szálloda ablakai alatt, hátha valamelyik híresség kísétál a teraszára, illetve rendszerint ők flangálnak egész nap irreálisan habos-babos ruhákban úgy, hogy közben a McDonald's előtti padon ülve majszolják a sajtburgerüket.

Másfelől Cannes akkor is tartogat meglepetéseket, dicsekvésre érdemes találkozásokat, ha az ember nem sztárvadász, s nem rohan, hogy Tom Cruise-t közelebbről lássa, vagy autogramot kérjen Kristen Stewarttól. Megtörténhet, hogy egy nyugodt szerda délelőtt beül egy filmre, ahol csak úgy lazán konstatálja, hogy az első sorban Pedro Almodóvar filmjeiből ismert Rossy de Palma ül tőle két székre (aki nemes egyszerűséggel filmet néz), vagy a hétfői vetítésen Aki Kaurismäki ül tőle három sorra.

Cannes-i Filmfesztivál 2023-ban – Tóth Gödri Iringó fotója

S bár a francia Riviéra fesztiváljának gazdag felhozatala lehetőséget ad arra, hogy a filmrajongó fiatal vagy a mezei újságíró megélje az igazi filmfesztivál-élményt: kevés alvás, sok film, egyik hatás a másik után, katarzisz, unalom vagy épp meghökkenés váltakozása, a cannes-i filmfesztivál nem ezért a filmfesztiválok királynője.

Cannes-ban Audrey Hepburn, Marilyn Monroe és Grace Kelly pompázott 60-70 éve, ma meg napjaink sztárjai, filmcsillagai tűnnek fel pillanatokra a vörös szőnyegen olyan ruhákban, olyan ékszerekkel, amelyeknek értékét, árát szinte fel sem fogjuk (Camila Coelho brazil influenszer néhány éve egymillió

dollárt érő szettben lépett a Riviéra vörös szőnyegére – ennyiből még Kolozsváron is több kertes házat vehetnénk), hogy azután zárt körű partikon, elegáns jachtjaikon mulassák az időt. Az év legelittebb zárt körű partijai, divatbemutatók zajlanak a kíváncsi szemektől elzárt pavilonokban, luxushajókon. Cannes meghatározza a divatot, az aktuális trendeket, pletyka- és szakmai témákat ad.

A cannes-i filmfesztivál már kezdete óta benne volt a magyar filmesek látómezőjében (vagy a magyar filmek voltak benne a programot összeállító bizottságában), hiszen csak az Arany Pálmáért versengő filmek szekciójában eddig negyven magyar alkotást mutattak be (legutoljára Enyedi Ildikó *Feleségem története* című filmjét 2021-ben), és a többi szekcióban is hasonlóan látványosak a számok. De a román filmes szakma sem panaszkodhat e téren, az ötvenes évek óta visszajárnak a fesztiválra, például olyan filmekkel, mint az *Akasztottak erdeje* (r. Liviu Ciulei, 1965) vagy a *Mihály Vitéz* (r. Sergiu Nicolaescu, 1970), legutoljára pedig 2022-ben Cristian Mungiu *R.M.N* című alkotása szállt versenybe a Riviérán díjért.

Locarno, Berlin, Karlovy Vary

■ Ha egy lépcsőfokkal „lennebb” lépünk, akkor azon fesztiválokon találjuk magunkat, amelyek még bőven benne vannak az A listás sztárok látómezőjében, de nem övezi őket épp akkora mítosz, mint a Riviéra fesztiválját. A Locarnói Nemzetközi Filmfesztivál a svájci kulturális élet egyik büszkesége, itt 1946 óta osztják ki a legjobb filmnek járó Arany Leopárdot. A fesztivál vetítései, amelyeket a festői szépségű tóparti olasz városka főterén szerveznek, bárki számára elérhetőek – mármint bárkinek, aki hajlandó kifizetni egy-egy vetítésért akár 150-180 lejt (egy jegy ára 35 svájci frank, de lehet bérletet is váltani).

A Karlovy Vary-i Nemzetközi Filmfesztivált, amelyet minden év júniusában rendeznek meg – akárcsak a cannes-i nagy testvére – csillogó üdülővárosához kapcsolódik, a csehországi fürdőhely hírhedten összeforrt a jómóddal és a luxussal. A fesztivál Kristályglóbusz névre keresztelt fődíját többször is magyar rendező, illetve film vihette haza, 2013-ban Szász János *A nagy füzet* című filmért, 2016-ban Hajdu Szabolcs az *Ernellék Farkaséknál* című alkotásért, illetve 2018-ban a román Radu Jude nyerte el a díjat a *Bánom is én, ha elítél az utókor* című nagyjátékfilmmel. A cseh fesztivál egyébként szintén nyitott a nagyközönség előtt.

Ugyanebbe a sorba illeszkedik az általában csak Berlináléként emlegetett Berlini Nemzetközi Filmfesztivál is, amely szintén tekintélyes múlttal büszkélkedhet, 2023-ban már a 72. kiadásánál tart. Három magyar rendező is hozott díjat a fesztiválról: Mészáros Márta, Szabó István és Enyedi Ildikó is magáénak tudhat egy-két medvét, de más magyar filmeket is bemutatottak a német főváros filmes rendezvényén.

Magyarországi kitekintés

■ A magyarországi filmfesztiválélmények nagyon eltérhetnek a Cannes kapcsán leírttól, például az egykor Filmhét néven elindított, kiemelkedő fontosságúnak szánt rendezvényen, amely csak néhány kiadást ért meg, majd szinte teljesen elmaradt. A 2014-ben budapesti mozikban útjára indított fesztivál mind a szakmát, mind a sajtót vonzotta, ám hamar kiderült, hogy az előző egy-két év filmes

termése ritkán elég ahhoz, hogy napokon keresztül lekösse a nézőket – bár tény, hogy a várva várt nagyjátékfilmeknél egy-egy dokumentumfilm vagy tévéfilm is jó élmény tudott lenni –, illetve a szakmai találkozások sem kaptak megfelelő keretet. A budapesti rendezvény nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így 2022 óta, teljes koncepció-, forma-, név- és helyszínváltás után, Magyar Mozgóképes Fesztivál néven született újjá, ma már a nagyközönséghez szól intenzíven, országos rendezvénné vált, 2023-ban három város ad otthont neki.

A Filmhét kapcsán külön érdekesség, hogy legelső kiadásának nyitófilmje *A tolonc* című, 1914-es némafilm volt, amelyet Kertész Mihály rendezett, és amelyet Kolozsváron forgattak. A fesztiválok többsége egyébként szeret és szokott is tisztelegni a nagy filmes elődök, a klasszikusok előtt, általában külön szekciót szerveznek retrospektív jelleggel. Ezek a vetítések jó alkalmak arra, hogy a nemzeti filmarchívumok munkája előtt is tisztelegjenek, hiszen gyakran frissen restaurált filmek kerülnek a terítőkre.

Magyarországon (ahol minden évben megannyi kisebb fesztivál is várja a szakmát és/vagy a filmrajongókat) az igazi „fesztiválélményt” a CineFest Miskolci Nemzetközi Filmfesztivál adhatja meg a résztvevőknek, amely 2004-es megalapítása óta a legfontosabb ilyen jellegű rendezvénné nőtte ki magát az országban. A helyszínválasztás nem véletlen, hiszen 1938-ban itt szervezték meg az ország első filmfesztiválját a velencei mintájára a város Lillafüred nevű részében. A Lillafüredi Nemzeti Filmnapok nem volt hosszú életű, de a város az 1960-as évektől ismét igyekezett a filmre koncentrálni, dokumentumfilmes és televíziós fesztivált szerveztek. A CineFest az évek alatt egyre inkább beleivódott a külföldi szakma tudatába is, amit az is segített, hogy a Sanghaji Nemzetközi Filmfesztivál partnere lett. A fesztivál nyitott a nagyközönség előtt, sőt a programok, vetítések egy részén ingyenesen lehet részt venni.

Romániában a vörös szőnyegtől a tengerpart homokjáig

■ Romániában nagyon gazdag és változatos a filmfesztivál-felhozatal, amelyeknek csak egy része kötődik a fővároshoz, illetve jó néhány erdélyi vonatkozású.

A már a bevezetőben is említett TIFF, azaz Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál a legrangosabb ilyen jellegű esemény az országban, ami nemcsak a bemutatott filmek minőségén, a meghívott sztárok „nagyságán” és a nemzetközi sajtó részéről tapasztalt érdeklődés mértékén látszik, hanem a külcsínen is. A TIFF, amely 2023-ban immár 22. kiadásánál jár, igyekszik követni a „nagyok” példáját a csillogás és a pompa terén is, amit jól szemléltetnek a Kolozsvári Román Operában rendezett gálák, a sétatéri Kaszinóban zajló elegáns állófogadások – persze mindezt egy kis kelet-európai életérzéssel fűszerezve, hiszen például a szerdai magyar nap zárt körű „gulyásozása” igazi transzilvanikum. A fesztivál nyitott a nagyközönség előtt, de arra is figyel, hogy a szakma számára több legyen, mint vetítések sorozata, workshopokkal, kerekasztal-beszélgetésekkel várja az érdeklődőket.

Újságíróként a TIFF azt a fajta élményt nyújtja, mint a cannes-i filmfesztivál, megannyi helyszín között rohangálva napi öt-hat filmet is meg lehet nézni a fesztivál minden egyes napján, és még így sem valószínű, hogy sikerül minden filmet kipipálni a programból. Megannyi érdekes kísérőprogramról lehet tudósítani, illetve gyorsnak kell lenni ahhoz, hogy az ember bejusson a különleges meghívottakkal szervezett beszélgetésekre.

Nem lehet kihagyni a sorból a nagyszzebeni ASTRA dokumentumfilm-fesztivált sem, amelyet 1993-ban alapítottak. A több mint három évtizedes múltra visszatekintő rendezvény célja a kezdetektől az volt, hogy felhívja a közönség figyelmét a dokumentumfilm műfajának sokrétűségére, lehetőségeire. A Nagyszzebenben zajló vetítések a nemzetközi dokumentumfilmes termésből válogatnak, de kiemelten koncentrálnak a romániai, illetve kelet-európai alkotásokra.

A nagy fesztiválokat jellemző pompán és elegancián túl is van filmes „élet”, amit általában a független filmekhez kötnek. A világ legjelentősebb függetlenfilm-fesztiváljának a Robert Redford által alapított amerikai Sundance Filmfesztivált tartják, amelyet a Utah állambeli Salt Lake Cityben (Park City) tartanak meg minden év januárjának végén, februárjának elején. Az 1981-ben alapított rendezvény neve a *Butch Cassidy és a Sundance kölyök* című westernfilmből ered, amelyben Redford alakította a főszereplőt. Az alapkoncepció értelmében a fesztivál szervezőinek, illetve magának a fesztiválnak nem az a lényege, hogy mint a legtöbb ilyen rendezvény, az ismert filmeseket segítse még nagyobb sikerekhez, hanem hogy fiatalok kapjanak lehetőséget, hogy új tehetségeket felfedezzenek fel. Bár sokan kritizálják a Sundance Filmfesztivált, mert épp a függetlensége miatt jelentősen függ a szponzoroktól, akik reklámlehetőségnek tekintik a rendezvényt, mégis azt mondhatjuk, hogy az alap gondolat sikerét az idő igazolja, hiszen Quentin Tarantino, Robert Rodríguez vagy épp Guy Ritchie is ennek köszönheti, hogy ma már „sztárrendező”. A Sundance a kezdet volt, ma már világszerte több száz független filmes fesztivál létezik.

Romániában az Anonimul Nemzetközi Függetlenfilm-fesztivált érdemes kiemelni a sorból, amelyet a Duna-delta egyik, kizárólag vízi úton megközelíthető településén, Szentgyörgyön szerveznek meg 2001 óta minden évben. A fesztivál, amelynek olyan jeles meghívottjai voltak az évek alatt, mint Peter Greenaway, Szabó István vagy Park Chan-Wook, nagyon egyedi hangulattal várja a filmrajongókat, hiszen a településen alig vannak autók, az utak nincsenek leaszfaltozva, és a szabadtéri vetítések egy faházikós, sátras táborban, a fesztiválfaluban (Green Village) zajlanak. Bár a nézők csupasz farönkpadokon ülnek (itt érdemes megjegyezni, hogy a cannes-i fesztiválpalota 2309 férőhelyes Lumière Színházának karzati székeinél épp csak egy kicsivel kényelmetlenebbek), a felhozatal nincs összhangban az „egyszerű” környezettel, évről évre igényes, minőségi alkotásokat mutatnak be mind a versenyszekciók keretében, mind azokon kívül. A fesztiválnak különleges hangulatot ad, hogy bár helyszíne a tengerparton, a Fekete-tenger partján található, a vetítések utáni bulik nem méregdrága jachtokon vagy luxusszállodákban zajlanak (bár a fesztiválfalunak van néhány igen csak exkluzív terme és szobája), a nagyközönség szinte táborúzi körüli hangulatban izogatva vitathatja meg a látottakat.

A felsorolást, bemutatást hosszan lehetne folytatni olyan rendezvényekkel, mint a Torontói Nemzetközi Filmfesztivál, a Hongkongi Nemzetközi Filmfesztivál, a Tribeka Filmfesztivál, a San Sebastián-i Nemzetközi Filmfesztivál, a Rotterdami Nemzetközi Filmfesztivál vagy épp a Szarajevói Filmfesztivál. A filmkritikusoknak, újságíroknak, filmrajongóknak a témában vannak személyre szabott bakancslistáik, hiszen ezek a rendezvények nemcsak a filmekről szólnak, hanem a fesztiválélményről is: mindegyik kicsit más, valamiben sajátos.

„Saját”, erdélyi magyar filmfesztiválunk is van, a 2001-ben megalapított, 2023-ban már 23. kiadásához érkező Filmtettfeszt. A minden év október elején megtartott rendezvényen a friss magyar filmtermést mutatják be. Kezdetben

csak a kolozsvári közönséghez szólt, ám ma már Erdély 19 településén zajlik, van saját versenyszekciója, kísérőrendezvényei, életmű- és kritikusi nívódíja is. A Filmtett Egyesület által megszervezett fesztivál, amely öt napon keresztül kínál néznievalót (kicsiknek és nagyoknak egyaránt), kiemelkedően fontos, hiszen a kisebbségi fesztiválok táborát erősíti.

Érdeemes azt is megjegyezni, hogy az elmúlt években a hagyományos fesztiválkategóriák mellett (nagyjátékfilmes, rövidfilmes, független filmes, dokumentumfilmes) egyre több tematikus rendezvényt is létrehozta, így például női filmeknek szólókat, illetve a Filmtettfeszthez hasonló kisebbségi jellegű rendezvények is teret kaptak.

Zárógondolatként – az éppen zajló cannes-i filmfesztivál két vetítése között leírva e sorokat – meg kell jegyezni, hogy bár főleg a világhírű alatt sokan temették a mozit, a hagyományos filmnézést és a filmfesztiválokat, a tapasztalat és a számok azt mutatják, hogy nincs ok az aggodalomra: filmfesztiválokra van igény.

